

Theological
RELIGIOUS &
SCIENTIFIC
JOURNAL
Views

Religious and Scientific Journal
of Holy Synod of Bishops of Serbian Orthodox Church

Theological Views

LII

(1/2019)

Editor in chief:

Protodeacon Dr Damjan S. Božić

Editorial board:

Metropolitan prof. Amfilohije Radović, Ph. D. (Faculty of Orthodox Theology, University of Belgrade), prof. Bogoljub Šijaković, Ph. D. (Faculty of Orthodox Theology, University of Belgrade), prof. Svilen Tutekov, Ph. D. (Faculty of Orthodox Theology, St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo), prof. Aristotle Papanikolau, Ph. D. (Fordham University, Theology Department), prof. John Behr, Ph. D. (St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary, New York), prof. Davor Džalto, Ph. D. (Institute for Philosophy and Social Theory, University of Belgrade), doc. Aleksandar Dobrijević, Ph. D. (Faculty of Philosophy, University of Belgrade), doc. Jelena Femić Kasapis, Ph. D. (Faculty of Orthodox Theology, University of Belgrade), Vladimir Cvetković, Ph. D. (Faculty of Theology, University of Aarhus, Denmark), Nebojša Tumara, Ph. D. (St. Athanasius Coptic Orthodox Theological College, University of Divinity, Melbourne, Australia), Aleksandar Raković, Ph. D. (Institute for Recent History of Serbia, Belgrade)

Managing editor:

Srećko Petrović

Secretary:

Snežana Krupniković

Belgrade

2019

Теолошки
погледи
ВЕРСКОНАУЧНИ ЧАСОПИС

Версконаучни часопис
Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве

Теолошки погледи

LI

(1/2019)

Главни и одговорни уредник:
Протођакон др Дамјан С. Божић

Редакцијски одбор:

Митрополит проф. др Амфилохије Радовић (Православни богословски факултет, Универзитет у Београду), проф. др Богољуб Шијаковић (Православни богословски факултет, Универзитет у Београду), проф. др Свилен Тутеков (Богословски факултет, Универзитет „Свети Кирило и Методије“ у Великом Трнову), проф. др Аристотел Папаниколау (Fordham University, Theology Department), проф. др Џон Бер (St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary, New York), проф. др Давор Џалто (Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду), доц. др Александар Добријевић (Филозофски факултет, Универзитет у Београду), доц. др Јелена Фемић Касапис (Православни богословски факултет, Универзитет у Београду), др Владимир Цветковић (Faculty of Theology, University of Aarhus, Denmark), др Небојша Тумара (St. Athanasius Coptic Orthodox Theological College, University of Divinity, Melbourne, Australia), др Александар Раковић (Институт за новију историју Србије, Београд)

Оперативни уредник:
Срећко Петровић

Секретар редакције:
Снежана Крупниковић

Београд
2019

БИБЛИОГРАФИЈА

ПРОФ. ДР ДИМИТРИЈА Е. СТЕФАНОВИЋА

Владимир Живановић*
*Институт за српски језик
САНУ*

Владан Јовановић**
*Институт за српски језик
САНУ*

Наташа Вуловић***
*Институт за српски језик
САНУ*

Апстракт: Овај прилог доноси библиографију радова професора Димитрија Е. Стефановића, која се састоји од монографских и уџбеничких публикација, научних студија и научнојоуларних текстова, као и критика и полемика. Библиографија је анонимна и тематски класификована, те обухвата области његове научне делатности из области филологије, текстологије, ономастике, историографије, историје православне цркве на тлу Мађарске, као и културолошких српско-мађарских односа.

Кључне речи: персонална библиографија, Димитрије Е. Стефановић, културне везе.

Библиографију Димитрија Е. Стефановића, редовног професора у пензији, објављујемо поводом приближно шест деценија његовог научног рада у више научних и образовних установа у земљи и иностранству. Професор Стефановић је рођен 20. августа 1936. године у Будимпешти. Основну школу и гимназију завршио је у Сентандреји. После велике матуре, током 1955. године, био је неколико месеци ангажован у Мађарској академији наука као хонорарни сарадник на истраживању и превођењу на мађарски језик архивске грађе која се

* vladimir.zivanovic@isj.sanu.ac.rs.

** vladan.jovanovic@isj.sanu.ac.rs.

*** natasa.vulovic@isj.sanu.ac.rs.

односила на српске уметничке споменике у Сентандреји. Реформаторску теолошку академију у Будимпешти уписао је 1956. године, а апсолвирао 1961. године. После завршене Академије уписао је студије славистике 1962. године на Катедри за источне и западне словенске језике и књижевности на Филолошком факултету у Београду. На истом факултету је магистрирао 1972, а докторирао 1977. године. Школску 1966/1967. годину провео је на студијама Универзитета у Бечу. Од 1967. до 1969. године радио је као професор руског језика у средњој школи. Професор Стефановић се 1969. године запослио у Институту за српскохрватски језик САНУ на Старословенистичком одсеку, којим је тада руководио професор (касније академик) Димитрије Богдановић и у којем је започета ексцерпија Мирослављевог јеванђеља зарад израде речника старословенског језика српске редакције, на коме се и даље ради. Професор Стефановић је у Институту за српски језик радио до 2001. године, стекавши у овој установи сва научна звања. Између 1971. и 1981. године изводио је наставу руског језика на Саобраћајном факултету у Београду, а Историју руског језика предавао је на Филозофском факултету у Новом Саду од 1988. до 1991. године. Црквенословенски језик на Богословском факултету у Београду предавао је од 1992. до 1994. године и од 1996. до 1997. године. Од 2001. до 2008. године био је лектор за српски језик на Катедри за словенску филологију Филозофског факултета Универзитета у Будимпешти. Професор Димитрије Е. Стефановић досад се највише бавио објављивањем споменика, текстологијом и лексиком старог српског писаног наслеђа, пре свега црквенословенских апостолских текстова, а у већем броју радова обрађивао је теме које се тичу културне историје и духовности Срба у Мађарској некада и данас.

Библиографија је организована формално, дакле према карактеру библиографских јединица (монографије, чланци, прикази и преводи), а у оквиру те поделе јединице су дате хронолошким редом. Научни чланци су анотирани.

Аутори овом библиографијом желе да пруже увид у радове, који по својој садржини представљају српско културно наслеђе, како средњовековно, тако и оно настало у контакту српске с мађарском културом.

Монографске публикације

1. Условне реченице у српским и хрватским црквенословенским текстовима до краја XV века : [необјављена докторска дисертација]. – Београд : [Димитрије Е. Стефановић], 1976. – [2], 174 листа; 29 см.
2. Матичин апостол : (XIII век) / приредили Радмила Ковачевић и Димитрије Е. Стефановић; увод и опис рукописа написао Димитрије Богдановић. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1979. – 361 стр., [5] стр. с таблама (факс.); 28 см.

[Матичин Апостол – XIII век : (приредили Радмила Ковачевић и Димитрије Е. Стефановић, увод и опис рукописа Димитрије Богдановић, Београд, САНУ, 1979) / Томислав Јовановић // Археографски прилози. – Књ. 2 (1979), стр. 345–355;

Matičin Apostol (XIII vek) by R. Kovačević, D. E. Stefanović, D. Bogdanović (pp. 587–588) / A. E. Pennington // The Slavonic and East European Review. – Књ. 59, Св. 4 (10. 1981), стр. 587–588;

Matičin apostol (XIII vek). Priredili Radmila Kovačević i Dimitrije E. Stefanović, Beograd 1979. / Alexander E. Naumov // Rocznik Slawistyczny. – Књ. 42, св. 1 (1981), стр. 89–92;

Matičin apostol (XIII vek). Priredili Radmila Kovačević i Dimitrije E. Stefanović, Beograd 1979. / Angelina Minčeva // Anzeiger für slavische Philologie. – Књ. 13 (1982), стр. 116–118;

Matični apostol (XIII vek) by Radmila Kovačević, Dimitrije E. Stefanović, Dimitrije Bogdanović; Matični apostol. Fototipska izdanja knj. 2 by Dimitrije Bogdanović / David Huntley // Canadian Slavonic Papers = Revue Canadienne des Slavistes. – Књ. 25, св. 4 (12. 1983), стр. 610–611;

Магичин апостол (XIII век). Приредили Р. Ковачевић и Д. Е. Стефановић ... / Emilie Blahová // Slavia. – Knj. 52, sv. 2 (1983), стр. 199–202]

3. Apostolus Šišatovacensis : anni 1324 / edendum curavit Dimitrije E. Stefanović. – Wien : Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1989. – LXXV, 208, [23] str. s tablama : ilustr.; 30 cm.

[Šišatovački apostol 1324. godine (Priredio Dimitrije E. Stefanović), Austrijska akademija nauka. Srpska akademija nauka i umetnosti. Institut za srpskohrvatski jezik, Beč 1989, LXXV + 208 + Tafelteil. / Herta Kuna // Slovo: časopis Staroslavenskog instituta. – Књ. 39–40 (1989–90), стр. 213–215;

Шишатовачки апостол : Спис из 1324. године, приредио Димитрије Е. Стефановић; издавач: Аустријска академија наука у сарадњи са Српском академијом наука и уметности и Институтом за српскохрватски језик, Беч, 1989. / Ирена Грицкат-Радуловић // Политика. – Год. 87, бр. 27486 (14. 4. 1990), стр. 17;

Шишатовачки апостол (Приредио Димитрије Е. Стефановић, изд. Аустријска академија наука у сарадњи са САНУ и Институтом за српскохрватски језик, Беч, 1989. LXXVIII + 210 + 33 фотографије) / Васа Павковић // Задужбина. – Год. 3, бр. 10 (5. 1990), стр. 12;

Сагледавање књижевног наслеђа / Томислав Јовановић // Православље. – Год. 24, бр. 552 (15. 3. 1990), стр. 6. Apostolus Šišatovacensis anni 1324 : Edendum curavit Dimitrije E. Stefanović (=Österreich. AdW, phil-histor. Kl.: Schriften der Balkankommission. Linguist. Abt. Fontes, 1). Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 1989, I–LXXV, 1–208 S., 23 Tafeln / Dietrich Freydank // Zeitschrift für Slawistik. – Књ. 36, св. 1 (1991), стр. 133–135;

Apostolus Šišatovacensis anni 1324 : Edendum curavit Dimitrije E. Stefanović. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 1989, LXXVIII + 208 S., 23 Tafeln (=Österreich. AdW, phil-histor. Kl.: Schriften der Balkankommission. Lingu-

ist. Abt. Fontes, 1) / Anatolij A. Alekseev // Zeitschrift für slavische Philologie. – Књ. 51, св. 1 (1991), стр. 203–208;

D. E. Stefanović, Apostolus Šišatovacensis anni 1324 ... / Emilie Blahová // Palaeoslovenica : památce Josefa Kurze (1901–1972). – Praha : Československá akademie věd, 1991, стр. 112–113.

Dimitrije E. Stefanović, Apostolus Šišatovacensis anni 1324, Österreichische Akademie der Wissenschaften [6], + lxxv + [5] + 208 + Seiten [26] / H. Leeming // Slavonic and East European Review. – Књ 69, св.1 (1991), стр. 127–128;

Apostolus Sisatovacensis anni 1324. Vienna: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1989. (6 +) LXXV (+ 5) + 208 (+ 2) pp. +23 pp. of plates / Andrew R. Corin // International journal of Slavic linguistics and poetics. – Књ. 41 (1997), стр. 195–201;]

4. Есфигменска повеља деспота Ђурђа / Павле Ивић, Војислав Ј. Ђурић, Сима Ђирковић [Препис повеље са преводом / Димитрије Е. Стефановић]. – Београд : Југословенска ревија; Смедерево : Завод за заштиту споменика културе, 1989. – 107 стр. : илустр.; 31 см. | Прештампау у:

[Споменици српског Подунавља иза Косова / Новак Јоцовић, Владислав Касалица [Есфигменска повеља деспота Ђурђа Бранковића / повељу превео Димитрије Е. Стефановић]. – Смедерево : Регионални завод за заштиту споменика културе, 1989. – 64 стр. : илустр.; 24 см.

Споменици Смедеревља и Браничева. 1 / уредник Новак Јоцовић [Есфигменска повеља деспота Ђурђа Бранковића / повељу превео Димитрије Е. Стефановић]. – Смедерево : Регионални завод за заштиту споменика културе, 1997. – 296 стр. : илустр.; 30 см.]

[Есфигменска повеља деспота Ђурђа, Смедерево, 1989 / Вера Јерковић. – Зборник Матице српске за славистику. – Књ. 38 (1990), стр. 210–212. | приказ]

5. Саборно гробље у Сентандреји : прошлост и натписи / приредили Наташа Вуловић [и др.]; фотографије Иван Јакшић; уредници Војислав Становчић, Димитрије Е. Стефановић. – Београд : Службени гласник : Српска академија наука и уметности : Музеј Српске православне епархије будимске : Институт за српски језик САНУ, 2012. – 540 стр., [2] пресавијена листа с мапама : илустр.; 21 x 30 см.

[Сентандрејска некропола : Саборно гробље у Сентандреји – Прошлост и натписи, Београд 2012. / Предраг Степановић // Невен : прилог српских народних новина. – (12. 2012), стр. 3;

Саборно гробље у Сентандреји. Прошлост и натписи, приредили Наташа Вуловић, Марија Ђинђић, Владан Јовановић, Данијела Радоњић, Димитрије Е. Стефановић, Београд, 2012. / Томислав Јовановић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Књ. 78 (2012), стр. 231–232;

Саборно гробље у Сентандреји. Прошлост и натписи, Приредили Наташа Вуловић, Марија Ђинђић, Владан Јовановић, Данијела Радоњић и Димитрије Е. Стефановић, Фотографије Иван Јакшић, Уредници академик Војислав Становчић, Димитрије Е. Стефановић, Београд: Српска академија наука и уметности, Одељење друштвених наука, Музеј Српске православне епархије будимске, Институт за српски језик САНУ, ЈП 'Службени гласник', 2012, 546 стр. : илустр. : 30 x 21 / Марина Спасојевић // Гласник Етнографског института. Књ. 61, св. 1 (2013), стр 261–268;

Саборно гробље у Сентандреји. Прошлост и натписи / Марина Спасојевић // Саопштења Републичког завода за заштиту споменика културе. – Бр. 45 (2013), стр. 294–296;

Неми сведоци прошлости Сентандреје (Саборно гробље у Сентандреји. Прошлост и натписи, Приредили Наташа Вуловић, Марија Ђинђић, Владан Јовановић, Данијела Радоњић и Димитрије Е. Стефановић, Фотографије Иван Јакшић, Академик Војислав Становчић, Димитрије Е. Стефановић (ур.), Београд: Српска академија наука и уметности, Одељење друштвених наука, Музеј Српске православне епархије будимске, Институт за српски језик САНУ, ЈП 'Службени гласник',

2012, 546) / Исидора Бјелаковић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. Књ. 62, св. 2 (2014), стр. 590–593.]

6. Венцловићев сентандрејски Буквар : 1717 / приредили и пропратне студије написали Томислав Јовановић и Димитрије Е. Стефановић. – Будимпешта : Радионица „Венцловић“; Београд : Арте, 2013. – 347 стр. : илустр.; 20 см.

[Буквар за науку / Предраг Степановић // Невен : прилог српских народних новина. – (2013), стр. 5.;

Кодекси са најстаријим сачуваним рукописним букваром код Срба / Јелена С. Ђорђевић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Књ. 64, св. 2 (2016), стр. 546–548.]

Чланци (научни и популарни)

7. Neki elementi odnosa glagolskih imenica od neprelaznih glagola u staroslovenskom prema odgovarajućim rečima u grčkom originalu // Cyrillomethodianum. – Књ. 3 (1975), стр. 106–110.

У раду се даје творбена систематизација и класификација глаголских именица од непрелазних глагола на -је, -еније, -ије, -тије, -ъствије у старословенском језику. Основна грађа ексерпирана је из осам већих старословенских споменика (Зографско јеванђеље, Маријино јеванђеље, Савина књига, Асеманово јеванђеље, Синајски псалтир, Синајски требник, Клочев зборник, Супрасалски зборник). Изведенице су употребљене са одговарајућим речима грчких паралела, сем Синајског требника, где није постојала могућност за упоређивање.

8. Prilog proučavanju jednog sintaksičkog balkanizma // Analele Societății de limba română. – Бр. 8 (1977) 197–201.

У раду је анализирана конструкција *без ga*, која је, иако супстандардна са становишта књижевнојезичке норме, својстве-

на говорној пракси не само српског (српскохрватског), већ и других балканских језика. Поред претпоставке о немачком језичком утицају на појаву ове конструкције, у раду се указује и на унутрашње међујезичке контакте балканских језика, који су такође могли утицати на појаву и употребу ове конструкције.

9. Језичке разлике између Матичиног и Енинског апостола / Димитрије Е. Стефановић и Радмила Ковачевић // *Јужнословенски филолог*. – Књ. 34 (1978), стр. 149–168. | Резюме

У раду је спроведена анализа на ортографско-фонетском, морфолошком, синтаксичком и лексичком нивоу двају апостола, са циљем да се утврде текстолошке и језичке разлике двају текстова.

10. Неки аспекти испитивања словенских паралела грчке речи ἀρχιερέυς у црквенословенским јеванђељским и апостолским текстовима у XII, XIII и XIV веку // *Balkanica*. – Књ. 10 (1979), стр. 51–74. | Summary

У раду се даје преглед словенских лексема које се појављују као паралеле према грчкој речи ἀρχιερέυς у јеванђељским и апостолским текстовима. Места јављања грчке речи ἀρχιερέυς идентификована су у стандардном издању новозаветног грчког текста на основу Шмолерове новозаветне конкорданце.

11. Словенске паралеле грчке речи ὑπόστασις у апостолским текстовима // *Археографски прилози*. – Књ. 2 (1980), стр. 189–196.

Истичући чињеницу да се грчка реч ὑπόστασις појављује пет пута у новозаветном грчком тексту (само у апостолским посланицама), као и различите значењске реализације те лексема у грчком језику, аутор упоређује тих пет места у неколико црквенословенских апостолских текстова. Лексиколошко-текстуалном анализом словенских паралела за наведену грчку реч утврђују се доследне заједничке и различите лексичке и текстолошке црте.

12. Издање Матичиног апостола / Димитрије Е. Стефановић и Радмила Ковачевић // Текстологија средњовековних јужнословенских књижевности. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1981, стр. 189–193. | Zusammenfassung

Полазећи од тога да је у оквиру програма рада на грађи Речника општесловенског (црквенословенског) књижевног језика српске редакције у Институту за српски језик Матичин апостол одређен као носећи текст за ексерпцију апостолских споменика, у раду је дат опис издања чији је увод и палеографски опис рукописа саставио Димитрије Богдановић.

13. Неки аспекти испитивања сакралне терминологије у црквенословенским апостолским текстовима // Slovo: časopis Staroslavenskog instituta. – Књ. 31 (1981), стр. 41–49. | Zusammenfassung

У раду се испитују словенске паралеле изворно грчких речи, као што су *ἱερευιτης*, *јереј*, *ейиской* итд. са појмовним значењем „лица или достојанства са сакралном или организационо-сакралном функцијом“, на материјалу црквенословенских текстова 12, 13. и 14. века.

14. О словенским еквивалентима грчких везничких израза εἰ (καί), εἰ πῶς и εἴτε у црквенословенским апостолским текстовима // Јужнословенски филолог. – Књ. 38 (1982), стр. 111–122. | Summary

У раду се на основу анализе превода грчких везничких израза εἰ (καί), εἰ πῶς и εἴτε у црквенословенским апостолским текстовима закључује да грчким везничким изразима углавном одговарају *аще* (н); *аще како* и *аще* (же, лн), који су калкирани према грчком оригиналу.

15. Палеографске белешке о старим српским и неким другим рукописима у Великој Британији // Археографски прилози. – Бр. 6–7 (1984–1985), стр. 51–91. | Илустр. на стр. 92–129.

У раду су на основу истраживања спроведеног у Великој Британији о српским рукописима који се у тој земљи налазе, изнета обавештења о њима, дат њихов приближан број и место где се они налазе.

16. Из микропонимије Сентандреје // Ономатолошки прилози. – Књ. 6 (1985), стр. 185–190. | Резюме

У раду су дати микропонимски називи савремене Сентандреје у говору малобројног српског становништва, а такође и називи забележени у двама радовима о Сентандреји: П. Софрић, *Моменти из прошлости и садашњости Сентандреје*, Ниш 1903. и Л. Терзин, *Из прошлости Сент-Андреје*, Календар Српске православне Епархије бачке за преступну годину 1944, Ујвидек, s. d., 177–189. Аутор је нагласио да су неки називи потврђени само у говору, неки у говору и литератури, а неки само у литератури.

17. О упоредном испитивању црквенословенских апостолских текстова // Научни састанак слависта у Вукове дане. – Књ. 14, св. 1 (1985), стр. 109–116. | Summary

Рад обухвата критичку језичку анализу најстаријих познатих црквенословенских апостолских текстова, засновану на поређењу педесетак одговарајућих апостолских текстова од 12. до 15. века (и један из 17. века) са Михановићевим одломком апостола из 12. века. Аутор описно наводи неколико примера разночтенија, који имплицирају језичке проблеме на различитим нивоима. Посебна пажња посвећена је анализи утицаја грчке лексике, дијалекатској лексици, синтакси.

18. Аутобиографија Петра Римског 1800–1874 // Свеске Матице српске : грађа и прилози за културну и друштвену историју : серија друштвених наука. – Књ. 2, св. 1 (1986), стр. 5–35.

У првом делу рада дају се општи биографски подаци о Петру Римском, као и слика друштвено-историјског контекста у ко-

јем је он радио и стварао, а потом се износе и поједини значајни догађаји о којима је Петар Римски оставио писани траг.

19. Осврт на језик записа у српској графици XVIII века // Српска графика XVIII века : зборник радова. – Београд : Балканолошки институт САНУ; [Нови Сад] : Матица српска, 1986, стр. 187–191. | Zusammenfassung

У раду се анализирају језичке црте на записима у српској графици 18. века. Анализа показује да су у испитаним записима у прве четири деценије 18. века рускословенски језички утицаји заступљени у приличној мери већ пре 1726. године, када је руски учитељ М. Суворов основао „славјанску“ школу у Сремским Карловцима. То се посебно односи на ортографију. У петој деценији сви записи су већ на рускословенском, што је у складу са општим токовима српске писмености тога доба.

20. Епитафи у српским црквама и портама у Сентандреји // Сентандрејски зборник 1. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1987, стр. 309–328. | Илустр. на стр. 329–348; Zusammenfassung

У прилогу су дати текстови и кратки описи епитафа који се данас налазе у православним црквама и њиховим портама у Сентандреји. Реч је о епитафима насталим између 1731. и 1976. године, с тим што већина њих потиче из друге половине 18. века.

21. Извод из описа Будимске епархије средином XVIII века / Димитрије Е. Стефановић и Слободан Милеуснић // Свеске Матице српске : грађа и прилози за културну и друштвену историју, серија друштвених наука. – Књ. 5, св. 2 (1987), стр. 5–35.

У раду су представљени рашчитани подаци Екстракта Описанија Богоспасајемиија Епархији Будимскија, чији се оригинал налази у Музеју Српске православне цркве у Београду. Извод (екстракт) даје неку врсту статистичке обраде Будим-

ске епархије, тј. наводи имена градова и села у којима живе православни, број њихових домова, црква, свештеника, као и број иноверних по местима.

22. Прилог проучавању месецослова XIII и XIV века // Јужнословенски филолог. – Књ. 45 (1989), стр. 137–160. | Summary

У раду су представљени преглед и развој распореда словенских празника у четрдесетак месецослова уз црквенословенске апостоле од краја XII до почетка XV века. Дајући најпре књижевно-историографске податке о месецослову, као посебном жанру православне хагиографске литературе, аутор скреће пажњу и на рану словенску традицију литургијских календара. Разврставање месецослова на 16 општих типова, урађено према хронологији настанка празника, као и резултати спроведене анализе, упућују на то да развојна линија присуства словенских празника у месецословима потврђује да је она део општег развоја словенске хеортологије и хагиологије.

23. Свети Кнез Лазар у месецослову Гаврила Стефановића Венцловића // Свети Кнез Лазар : споменица о шестој стогодишњици Косовског боја : 1389–1989. – У Београду : [Свети архијерејски синод Српске православне цркве], 1989, стр. 293–301.

Рад садржи текстолошку анализу илуминираног месецослова који је објављен у саставу црквеног зборника из опуса Гаврила Венцловића Стефановића, исписаног највероватније између 1730. и 1740. године. Након навођења текста у целини, аутор пореди текст и кондак светом кнезу Лазару у Венцловићевом месецослову са неколико паралелних текстова српскословенске редакције, као и са текстом новорускословенске редакције. Утврђује се да Венцловићев текст садржи мали број мање значајних сопствених текстолошких обележја и да текстолошки остаје у оквирима српске редакције.

24. Шишатовачки апостол // Манастир Шишатовац : зборник радова. – Београд : Српска академија наука и уметности : Дру-

штво историчара уметности Србије; [Нови Сад] : Матица српска, 1989, стр. 66–72. | Илустр. на стр. 71–72.

У раду се представљају историјско-текстолошки подаци о *Шишајтовачком айосџољу*. Рукопис апостола је српском редакцијом старословенског језика преписао црноризац Дамјан у трећој деценији 14. века, у Пећи. Навођењем чињеница о настанку, садржини и судбини *Шишајтовачког айосџоља*, аутор наглашава велику вредност овог споменика српске средњовековне писмености.

25. Напомене о синтакси и лексици у језику „Житија светог владике Максима“ од Гаврила Стефановића Венцловића // Научни саста-нак слависта у Вукове дане. – Књ. 20, св. 1 (1991), стр. 389–396.

У раду се указује на синтаксичку појаву употребе рефлексивне морфеме *се* уз глаголске именице на -ње (*виђење се, с ойрошџењем се од оца и маџере, окреџање се* итд.), као аутентичне одлике Венцловићевог језика. Анализирани су, такође, одређени лексички елементи страног порекла у Максимовом житију, који су од посебног књижевног и језичког значаја за текст Гаврила Стефановића Венцловића.

26. Из микропонимије насеља са српским живљем у околини Будимпеште // Јужнословенски филолог. – Књ. 49 (1993), стр. 175–186. | Резюме

У раду се анализирају микропоними у местима у којима је и данас настањен српски живаљ у околини Будимпеште – у Калазу, Помазу, Чипу, Чобанцу.

27. О поменима словенских празника у месецословима псалтира с последовањем Библиотеке Матице српске // Ђирилске рукописне књиге Библиотеке Матице српске. Књ. 4, Псалтири. – Нови Сад : Библиотека Матице српске, 1993, стр. 169–196.

У раду се анализирају текстови посвећени словенским празницима односно празницима чије прослављање има сло-

венско обележје и који представљају плод словенског духовног стваралаштва, а који се налазе у Матичиним рукописним псалтирима.

28. [Хиљаду деветсто деведесет и трећа] 1993 – година на другој обали // Задужбина. – Год. 7, бр. 25 (1994), стр. 14.

29. Нешто о односу црквенословенског текста апостола и одговарајућег грчког текста // Проучавање средњовековних јужнословенских рукописа. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1995, стр. 419–429.

У раду се врши текстолошка анализа на основу поређења једног стиха (5, 19) из *Посланице Ефесцима* (неколико десетина црквенословенских апостолских текстова од XII до XVII века са Михановићевим одломком апостола (крај XII, почетак XIII века). Након класификације и анализе различитија, издвајају се релевантни закључци о односу црквенословенских читања према грчком предлошку, било да се ради о старијим црквенословенским читањима (од XII до средине XIV века) или о онима која припадају новој редакцији (од средине XIV до XVII века).

30. Нешто о транскрипцији певаних рускословенских богослужбених текстова // Зборник Матице српске за сценске уметности и музику : 1994. – Год. 15 (1995), стр. 65–74.

У раду је пажња посвећена анализи српског изговора рускословенских богослужбених текстова са нотама у двама штампаним издањима. Аутор констатује да су недоследности и неуједначености у таквом представљању најчешће због тога што се већи део одговарајућих рускословенских облика не транскрибује већ транслитерише. Знатан део тих транслитерисаних облика није примерен правилима фонетике савременог српског језика и, нарочито при одређеном начину појања, њихов изговор утиче на разумљивост богослужбених текстова.

31. Прилог проучавању односа између места мелодијског и језичког акцента у српском црквеном народном појању на примерима Осмогласника Стевана Стојановића Мокрањца / Димитрије Е. Стефановић и Димитрије Стефановић // Стојан Новаковић – личност и дело. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1995, стр. 399–404. | Summary

Рад представља резултат интердисциплинарног истраживања музиколога и филолога. У прилогу је разматран однос између мелодијског и језичког акцента на примерима српског народног црквеног појања, како га је забележио Стеван Мокрањац у Осмогласнику крајем 19. века.

32. Из записа Петра Римског // Српски календар за 1996. годину. – Будимпешта : Демократски савез Јужних Словена у Мађарској : Српски демократски савез у Мађарској, 1996, стр. 63–67.

33. Ловрански триод – најстарија црквена књига у Будимској епархији // Српске народне новине. – Год. 6, бр. 24 (1996), стр. 6–7.

34. Помени словенских празника у месецословима старих штампаних псалтира с последовањем // Пет вјекова Октоиха : прве штампане ћириличке књиге на словенском југу. – Подгорица : ЦАНУ; Београд : САНУ, 1996, стр. 117–127. | Резюме

У раду је истакнут значај Псалтира с последовањем и у време штампане књиге, који као словенска богослужбена књига нема грчког предлошка. У издањима Псалтира (од 1495. до 1638) заступљени су месецослови, као садржинске целине у којима су кодификовани и помени словенских празника. Помени словенских празника разликују се међусобно по броју, текстолошки и илуминацијски. Стари штампани месецослови тежили су да повећају број помена српских и јужнословенских празника и истакну њихов значај, а садржај тих помена указује на то да су те књиге биле намењене православним балканским народима који су се у време турског ропства служили црквенословенском писменошћу.

35. Nešto o grafiji sentandrejskih matičnih knjiga do kraja 1726. godine // *Hungaro-Slavica : studia in Honorem Stephani Nyomárkai.* – Budapest : ELTE Szláv Tanszékcsoportja, 1997, стр. 284–291. | Илустр. на стр. 290–291.

У раду су осветљене особине граfiје у матичним црквеним књигама (крштених, венчаних и умрлих) Ђипровачке цркве, вођеним до краја 1726. године, то јест до организованог презимања рускословенског у Српској цркви. Неке од тих особина имају традиционална обележја српских правописних школа (рашке, ресавске и постресавске). Друге су особине ређе потврђене у српској, првенствено ресавској граfiји и подударају се са ортографским цртама оновремене писмености код Руса. Записи свештеника Ђипровачке цркве упућују на то да су се у Сентандреји, истовремено са српскословенским текстовима Рачана, исписивали текстови у чијој су се граfiји регистри различитих српскословенских узуса проширили бројним рускословенизмима.

36. Ловрански триод – најстарија црквена књига у Будимској епархији // Српски календар за 1997. годину. – Будимпешта : Демократски савез Јужних Словена у Мађарској : Српски демократски савез у Мађарској, 1997, стр. 37–40.

37. Опис Барањског рукописа // Законик цара Стефана Душана, књ. 3. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1997, стр. 83–87.

У раду је дат текстолошки опис Барањског рукописа, који се чува у Београду у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“. Поред осталог, у раду су изнета запажања и мишљења других истраживача о пореклу овог рукописа.

38. Опис Призренског рукописа // Законик цара Стефана Душана, књ. 3. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1997, стр. 157–160.

У раду је анализиран Призренски рукопис, који, поред Душановог законика, садржи правне односно црквеноправне текстове. Спроведена филигранолошка анализа доводи до закључка да је старији део рукописа настао у првој четвртини 16. века, а млађи део у седмој и осмој деценији тога века.

39. Опис Софијског рукописа / Димитрије Е. Стефановић и Димитрије Богдановић // Законик цара Стефана Душана, књ. 3. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1997, стр. 405–411.

У раду се дају историјски подаци, датирање, опис, садржај, илуминација, калиграфске карактеристике текста Душановог законика, који је у саставу већег кодекса правне, односно црквеноправне садржине, тзв. *Софијској рукопису*. Он се чува у Народној библиотеци „Кирил и Методиј“ у Софији.

40. Казивања о богословији у Будиму из треће деценије XIX века // Српски календар за 1998. годину. – Будимпешта : Демократски савез Јужних Словена у Мађарској : Српски демократски савез у Мађарској, 1998, стр. 125–130.

У раду су изнета обавештења о раду будимске богословије из треће деценије 19. века на основу двају списа: у биографији Дионисија Поповића од Петра Римског (Живописаније Дионисија от Поповића, Српски летопис, год. XXXI, књ. 93, Пешта 1857, 65–84) и у аутобиографском тексту истог Петра Римског (Аутобиографија Петра Римског 1800–1874, Свеске Матице српске, Серија друштвених наука, св. 1, Нови Сад 1986, 5–35).

41. Откривен рукопис некадашње цркве у Титошу // Српске народне новине. – Год. 8, бр. 44 (1998), стр. 5.
42. Три ћирилска рукописа Универзитетске библиотеке у Будимпешти // *Studia Slavica*. – Год. 43, св. 3–4 (1998), стр. 203–250. | Илустр. на стр. 226–250.

Аутор се у раду бави описом, садржајем и језичком анализом текстова три ћирилска рукописа која се (између осталих) чувају у Универзитетској библиотеци у Будимпешти. Први од њих јесте *Апоcтoл гдјака Пеџра* из 1572. године, други је *Служабни минеј за октoбар* из седме или осме деценије 14. века, док је трећи *Сћиховни љролої за јануар, фебруар, мартї, аїрил и за јул, авгуcтї*, с краја 14. или почетка 15. века и седма или осма деценија 16. века.

43. Два стара рукописа у Медини // Епархија будимска. – Св. 3–4 (1999), стр. 11–12.

44. Рукопис служабног минеја из Титоша // Српски календар за 1999. годину. – Будимпешта : Демократски савез Јужних Словена у Мађарској : Српски демократски савез у Мађарској, 1999, стр. 56–61.

Рад садржи текстолошко-језичку анализа рукописа богослужбене књиге *Служабни минеј*, која је пронађена 1998. године, а потиче из православне цркве барањског Титоша, који се налази западно од града Мохача. Због тога се и назива *ћићошком књићом*. Текст је сачинило неколико писара, а чува се у Црквеноуметничкој збирци у Сентандреји.

45. Напомене о језику најстаријег српског четворојеванђеља // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Књ. 43 (2000), стр. 565–571.

У раду су изнете одређене ортографско-језичке и лексичке особине Рашкохиландарског четворојеванђеља из друге четвртине XIII века, који се чува у рукописној збирци Манастира Хиландара под бројем 22 (Рх).

46. О административном језику Сентандрејаца у другој половини XVIII века // Јужнословенски филолог. – Књ. 56, бр. 3–4 (2000), стр. 1113–1120.

У раду је анализирана специјална лексика у земљишним књигама Сентандреје (Мађарска), које су исписане на крају треће четвртине 18. века на славеносрпском језику.

47. Публикације духовне садржине из штампарије Пештанског универзитета крајем XVIII и у првој половини XIX века // Црква : Календар Српске православне патријаршије. – (2000), стр. 71–75.

Рад обухвата представљање садржаја неколико стотина српских публикација које су штампане у типографији Пештанског универзитета, и то у периоду од 1795. године до краја седме деценије XIX века. Како су од публикација, након латинских и мађарских, по броју, српске публикације заузимале треће место у разматраном периоду на тој територији, а српским ћирилским издањима духовне садржине су се служили и православни Румуни, Грци и други, јасно се очитује важност оваквог прегледног рада за наше научне кругове. Уз историографске податке о пештанској типографији и судбини Курцбекове ћирилске штампарске опреме, аутор осликава и тадашњи културни живот Срба, наводећи издања богослужбених књига, зборника црквених песама и молитава, описа живота, проповеди и сл., која су више пута штампана, а уз то и издавање целе Библије на црквенословенском језику 1804. године.

48. Епископ будимски Михаило Милошевић и његово доба // Епархија будимска. – Св. 7–8 (2001), стр. 12–15.

49. Један спис о српској цркви у Коморану крајем XIX века // Споменица епископу шумадијском Сави. – Нови Сад : Будућност, 2001, стр. 291–306. | Zusammenfassung

Уз осврт на историју српског православног живља у Коморану (Словачка), аутор износи садржај списка, који у преводу са мађарског на српски гласи: „Извештај и инвентар свете православне цркве у Коморану 1887 године“.

50. Три ћирилска рукописа некадашње православне цркве у Адоњу // *Studia slavica*. – Књ. 46, бр. 3–4 (2001), стр. [219]–269. | Илустр. на стр. 227–238; 244–249; 254–259; 263–266.

Рад садржи опис, историјске, текстолошке, језичко-ортографске податке који се тичу три стара ћирилска рукописа који се чувају у културним установама Стоног Београда. Уз навођење историографских података о православној цркви и текстовима у Адоњу, аутор пружа увид у резултате језичке анализе правописа и садржине текстова споменика, морфолошких и синтаксичких црта, као и калиграфских карактеристика тих рукописа.

51. О неким језичко-стилским особинама Венцловићевих списа о Светој Петки // *Рачански зборник*. – Књ. 7 (2002), стр. 49–60.

Упоређујући мањи сегмент Венцловићевих текстова посвећених Светој Петки, у раду се указује на неке језичко-стилске (нпр. употреба глаголских времена), у мањој мери и садржајне (употреба синонима), црте које упућују на закључак да је писац показао самосталност у грађењу сопственог језичког израза, не преносећи и не прерађујући црквене текстове са црквенословенског (српскословенског) језика.

52. Стиховно житије Светог Саве у минеју из Титоша // *Словенско средњовековно наслеђе*. – Београд : Чигоја штампа, 2002, стр. 593–604. | Илустр. на стр. 602–604; Summary

Аутор се у раду бави текстолошко-филолошком анализом старог рукописа са текстом минеја за јануар и март, који је пронађен средином 1998. године у српској православној цркви места Липове. После датирања рукописа, наводе се карактеристике редакција кратког текста житија св. Саве, док варијације у преписима указују на архаичност титошког споменика, као и на то да су редакцијски поступци најшире захватили текстове типа *Празничној минеја* Божидара Вуковића из 1536–1538. године.

53. Епископ Сава (Вуковић) и Будимска епархија // Епархија будимска. – Св. 13 (2003), стр. 20.

54. Из микропонимије Чипа // Етнографија Срба у Мађарској 4. – Будимпешта : Мађарско етнографско друштво, 2003, стр. 79–84.

У раду се анализирају микропоними у месту у коме је и данас настаен српски живаљ у околини Будимпеште.

55. О старим српским записима и натписима // Друштвене науке о Србима у Мађарској. – Будимпешта : Самоуправа Срба у Мађарској; Београд : Српска академија наука и уметности, 2003, стр. 25–32.

У раду је дат филолошки преглед најважнијих особина записа и натписа на територији данашње Мађарске, од средине 16. до краја 18. века. Такође, аутор се залаже за израду збирке старих српских записа и натписа у Мађарској, уз претходно утврђивање јасних критеријума који би текстови ушли у збирку, као и одређење горње временске границе тих текстова.

56. Рига Велестинац и његово доба у светлу мађарске литературе // Рига Велестинац и балкански народи. – Београд : Филолошки факултет, 2003, стр. 183–194. | Περίληψη

У раду се анализирају списи из мађарске литературе који се тичу лика и дела Риге Велестинца, као и грчко-мађарских односа у одређеном историјском тренутку. Такви списи углавном потичу с краја XIX века, а за све њих је заједничко изражавање симпатија и солидарности са грчким народом. Кроз анализу текстова, представља се и организовање и деловање грчке дијаспоре у XIX веку, као подршке ослободилачком покрету у Грчкој. Посебно је занимљиво и значајно откриће песме *Поклич* у заоставштини једне грчке породице која је живела на североистоку Мађарске.

57. Вредан споменик словенске и српске духовности у Земаљској библиотеци Сечењи // Српски календар за 2004. годину. – Будимпешта : Демократски савез Јужних Словена у Мађарској : Српски демократски савез у Мађарској, 2003, стр. 214–216.

58. Из ризнице старих црквених рукописа : Петсто педесет година од исписивања Вараждинског апостола // Невен : прилог српских народних новина. – (2004), стр. 11.

59. Nyelvhasználat a szerb ortodox egyház liturgiájában és énekében [Коришћење језика у литургији и појању Српске православне цркве] // Magyar Egyházzene Folyóirat [Часопис Мађарска црквена музика]. – Год. 12, св. 2–3 (2004–2005), стр. 281–285. | Илустр.

У раду се прати употреба језика и језичких типова у Српској православној цркви од почетака до данас.

60. Нешто о животу и списима јеромонаха Исидора Дамјановића (1696–1764) / Димитрије Е. Стефановић и Ђорђе Перић // Рачански зборник. – Књ. 8–9 (2004), стр. 13–20.

У првом делу рада изнети су подаци о животу јеромонаха Исидора Дамјановића, а у другом делу спроведена је филолошка анализа његових списа. Истакнуто је, поред осталог, да један од познатих, али до данас непроучених и неиздатих списа садржи опис Јерусалима, његову историју, као и опис неких места у њему.

61. Вараждински апостол из 1454. године // Вараждински апостол : поводом 550 година од настанка. – Београд : Музеј Српске православне цркве; Загреб : Музеј Српске православне цркве Епархије загребачко-љубљанске, 2005 стр. 61–90. | Илустр.; Резюме; Summary; Zusammenfassung; Sommario.

У раду се анализира српкословенски текст вараждинског кодекса који је увршћен у историју словенског текста Апостола,

а представља и најстарији српски рукопис у Хрватској. Након хронолошког осврта на разнородне описе овог рукописа, аутор представља историјат рукописа, кодиколошки опис, врсте писма и облике слова, неке правописне и језичке особине (скраћивање речи, интерпункција, граматичке, лексичке карактеристике), илуминацију, повез, садржај, записе.

[Фототипско издање рукописне књиге Вараждински Апостол (1454) / Борка Кокаш. – Археографски прилози. – Бр. 26–27 (2004–2005), стр. 567–568.

Вараждински апостол 1454. Београд–Загреб, 2005. / Искра Христова-Шомова // *Palaeobulgarica* – Старобългаристика. – Бр. 3 (2007), стр. 90–97.

Вараждински апостол / Наташа Драгин. – Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Књ. 56, св. 1 (2008), стр. 205–207.]

62. „Допратише Арсен патријарха“ : триста година од упокојења патријарха Арсенија III Чарнојевића // Невен : прилог српских народних новина. – (12. 2006.), стр. 10–11.

63. Један спис о српској цркви у Коморану крајем XIX века // Етнографија Срба у Мађарској 5. – Будимпешта : Мађарско етнографско друштво, 2006, стр. 113–126. | *Rezümé; Summary*

Уз осврт на историју српског православног живља у Коморану (Словачка), аутор износи садржај списка, који у преводу са мађарског на српски гласи: „Извештај и инвентар свете православне цркве у Коморану 1887 године“.

64. Епископ будимски Дионисије Поповић (1791–1828) // Епархија будимска. – Св. 15 (2007), стр. 12–15.

65. Нешто о лингвистичкој србистици на Универзитету у Будимпешти у прошлости и данас // Шездесет година Института за

српски језик САНУ : зборник радова. 1. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2007, стр. 445–461. | Резюме

У раду је дат преглед наставничке делатности и њеног доприноса у развоју лингвистичке србистике на Катедри за славистику Универзитета у Будимпешти током једног и по века.

66. Прилог проучавању Теодосијевог Житија Светог Саве // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Књ. 50, бр. 1–2 (2007), стр. 863–874.

У раду се пореде текстови два детаља из Теодосијевог *Житија Светиої Саве*, садржаног у српскословенском рукопису панагирика (16. век), а смештеном у Земаљској библиотеци *Сечењи* у Будимпешти и одговарајућих делова текста у Даничићевом штампаном издању Теодосијевог *Живоїа Светиої Саве* (време исписивања изворника варира између 15. и 16. века). Указује се на разлике у обиму и садржају двају текстова. На основу анализом утврђених текстуалних и лексичких разноликости, закључује се да је неоспорно реч о два прилично различита редакцијска захвата.

67. Запис о патријарху Арсенију IV Шакабенти // Невен : прилог српских народних новина. – (2008), стр. 10.

68. Нешто о језику библијских цитата у аутобиографији свештеника Петра Римског (1800–1874) // Зборник Института за српски језик САНУ : посвећено др Драгу Ђупићу поводом 75–годишњице живота. 1. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2008, стр. 571–578. | Резюме

У раду се анализира језик библијских цитата у аутобиографском спису Петра Римског, који је овај аутор почео писати 1860. године. Већина библијских цитата дата је на основу Вуковог превода *Нової заветїа*, с тим што су понеки облици тога превода славенизирани.

69. Списак приложника за подизање Цркве светог Димитрија из 1740. године / Димитрије Е. Стефановић и Ђорђе Перић / Епархија будимска. – Св. 16 (2008), стр. 23–31.
70. О језику богослужења Српске цркве // Епархија будимска. – Св. 17 (2009), стр. 16–21.
71. Ловрански именованослов личних имена током XVIII века // Српске недељне новине. – Бр. 2 (14. 1. 2010), стр. 8; бр. 3 (14. 1. 2010), стр. 8.
72. Писмо Атанасија Стојковића поводом оснивања Земаљске библиотеке „Сечењи“ 1802. године // Невен : прилог српских народних новина. – (12. 2011), стр. 11.
73. Инвентар српских ћирилских рукописа у Мађарској (XIII – XIX век) / Димитрије Е. Стефановић и Милеса Стефановић Бановић // Археографски прилози. – Књ. 34 (2012), стр. 39–75.

Рад представља поједине резултате истраживања који се тичу српског културног и језичког наслеђа на територији Мађарске. Представљеним Инвентаром обухваћени су старији и млађи споменици тог наслеђа, исписани између 13. и краја 19. века. Компаративним приступом доносе се закључци о језику и садржају текстова старијег и млађег слоја. Након језичке редакције, *Сиџнашуре* и *Лишерашуре*, наведени су различити регистри (5), који имају посебан значај за даља интердисциплинарна истраживања (нпр. *Хронолошки*, *Топографски* и др.).

74. Из прошлости гробних места и њихових обележја у Сентандреји // Саборно гробље у Сентандреји : прошлост и натписи. – Београд : Службени гласник : Српска академија наука и уметности : Музеј Српске православне епархије будимске : Институт за српски језик САНУ, 2012, стр. 11–25.

У раду се доносе историографски подаци о подизању богомоља и обележавања гробних места у Сентандреји након Велике сеобе Срба. Посебно се истичу детаљи везани за култ кнеза Лазара, као обележја верског и етничког идентитета Срба на тим просторима. Наведени су подаци о настанку и судбини многих богомоља: првобитне – посвећене светом Луки, направљене од дрвене грађе, Саборне (Београдске) цркве, Благовештенске, Хоповачке или Николајевске, Пожаревачке и др., као и сентандрејских матичних књига.

75. Саборно гробље [Положај; Споменици; Из прошлости; О језику натписа; Клесари и трговци надгробним споменицима] // Саборно гробље у Сентандреји : прошлост и натписи. – Београд : Службени гласник : Српска академија наука и уметности : Музеј Српске православне епархије будимске : Институт за српски језик САНУ, 2012, стр. 26–39.

Рад садржи историографске, типолошке и филолошко-текстолошке чињенице о Саборном (Српском) гробљу у Сентандреји, као очуваном једноконфесионалном гробљу. Конципиран је у неколико целина: *Положај, Споменици, Из прошлости, О језику натписа, Клесари и трговци надгробним споменицима*. Посебну важност представљају подаци добијени лингвистичком анализом натписа, а тичу се српских језичких израза и одговарајућих писама током векова, граfiјских и фонетских особина српскословенског, рускословенског и славеносрпског порекла, натписа на страним језицима и др.

76. Саборно гробље у Сентандреји : прошлост и натписи : [говор на Трибини Библиотеке САНУ, Београд, 11. децембар 2012. године] // Трибина Библиотеке САНУ. – Год. 1, бр. 1 (2013), стр. 278–280.
77. Кодекс служабног Минеја из српског Титоша (XVI век) // Сентандрејски зборник 4. – Београд : Српска академија наука и уметности, 2015, стр. 33–44. | Илустр. на стр. 46–55; Summary

У раду је спроведена текстолошка и језичка анализа рукописног Минеја за месеце јануар и март из 16. века, који је пронађен 1998. године у српској православној цркви барањског места Липова. Према запису у рукопису, Минеј је припадао православној цркви барањског Титоша, који се налази у Мохачком срезу, западно од града Мохача.

78. Епитафи у унутрашњости и порти српске православне Цркве светог Георгија у Будимпешти // Сентандрејски зборник 5. – Београд : Српска академија наука и уметности [у штампи] | Илустр.

У раду је спроведена филолошка анализа надгробних споменика у унутрашњости и порти српске православне Цркве светог Георгија у Будимпешти. На материјалу 43 надгробна споменика, који су датирани између 1724. и 1874. године, потврђена је употреба словенских језичких израза у српској језичкој заједници.

Прикази, хронике, *in memoriam*

79. Urosevics Daniló, A magyarországi délszlávok kulturális egyesületei [Културна удружења Јужних Словена из Мађарске], NPI, Budapest : [приказ] // Библиотекар : орган Друштва библиотекара НР Србије. – Год. 22, св. 4 (1970), стр. 370–373.
80. Балканское языкознание, Академия наук СССР, Институт славяноведения и балканистики, Москва 1973 : [приказ] // *Balkanica*. – Књ. 5 (1974), стр. 436–439.
81. Др Ирена Грицкат, Студије из историје српскохрватског језика, Народна библиотека СР Србије, Београд 1975 : [приказ] // *Balkanica*. – Књ. 6 (1975), стр. 360–362.

82. Josef Kurz, Kapitoly ze syntaxe a morfologie staroslovenskéh jazyka, *Acta Universitatis Carolinae, Philologica, Monographia XI*, Praha 1972 : [приказ] // *Balcanica*. – Књ. 6 (1975), стр. 357–359.
83. Bori Imre, Irodalmak-kölcsönhatások [Књижевности – узајамни утицаји], *Újvidék* 1971 : [приказ] // *Balcanica*. – Књ. 7 (1976), стр. 433–434.
84. Јужнословенско-мађарске књижевне везе : [приказ монографије *Szomszédság és közösség : délszláv-magyar irodalmi kapcsolatok*, Budapest, Akadémiai Kiadó 1972] // *Народно стваралаштво*. – Св. 57–64 (1976–1977), стр. 242–246.
85. Славянское и балканское языкознание, Проблемы интерференции и языковых контактов, Издательство „Наука“, Москва 1975, 322 стр. : [приказ] // *Јужнословенски филолог*. – Књ. 33 (1977), стр. 299–302.
86. E. Bláhová, Nejstarší staroslovenské homilie (Syntax a lexikon), Praha 1973 : [приказ] // *Balcanica*. – Књ. 10 (1979), стр. 240–244.
87. Arne Gallis, Beitrage zur Syntax der Richtungsverba in den slavischen Sprachen besonders im Serbokroatischen, Oslo, Universitetsforlaget 1973, 300 : [приказ] // *Јужнословенски филолог*. – Књ. 36 (1980), стр. 187–190.
88. Десет година Старословенистичког одсека Института за српскохрватски језик у Београду : [хроника] // *Јужнословенски филолог*. – Књ. 36 (1980), стр. 213–219.
89. Проучавања върху Супрасълския сборник, Старобългарски паметник от X век, Българска академия науките, София 1980 : [приказ] // *Balcanica*. – Књ. 12 (1981), стр. 187–190.

90. Klaus Trost, Untersuchungen zur Übersetzungstheorie und –praxis des späteren Kirchenslavischen, Die Abstrakta in der Hexameronübersetzung des Zagreber Zbornik von 1469, München, Wilhelm Fink Verlag 1978, 381 : [приказ] // Јужнословенски филолог. – Књ. 37 (1981), стр. 293–296.
91. Dušanka Trbojević, The Declension of Greek Masculine Names in the Codex Suprasliensis, Association hellénique d'études slaves 4, Thessaloniki 1982 : [приказ] // Преводаилац. – Год. 2, бр. 4 (1983), стр. 38–39.
92. Gabriella Schubert, Ungarische Einflüsse in der Terminologie des öffentlichen Lebens der Nachbarsprachen, Berlin, Otto Harrassowitz 1982, 669 стр. : [приказ] // Јужнословенски филолог. – Књ. 39 (1983), стр. 259–262.
93. Српска Александрида : Критичко издање српских писаца, књ. II, САНУ, Београд 1985, 654 : [приказ] // Политика. – Год. 84 (10. 5. 1986), стр. 12.
94. Тужан тренутак наше старословенистике : [in memoriam Јосип Леонид Тандарић; Бисерка Грабар] / Димитрије Е. Стефановић и Никола Родић // Археографски прилози. – Књ. 8 (1986), стр. 155–158.
95. Laszlo Hadrovics, Ungarische Elemente im Serbokroatischen, Budapest, Akademiai Kiado 1985, 591. : [приказ] // Јужнословенски филолог. – Књ. 42 (1986), стр. 203–207.
96. Слободан Милеуснић, Свети Срби, Каленић, Крагујевац 1989. : [приказ] // Каленић. – Год. 11, св. 2 (1989), стр. 6–7.
97. Predrag Stepanović, A Taxonomic Description of the Dialects of Serbs and Croats in Hungary : the Štokavian Dialect, Akademiai

- kiado 1986, 150. : [приказ] // Јужнословенски филолог. – Књ. 47 (1991), стр. 257–259.
98. Духовни и културни живот Срба у Мађарској : [приказ неколико издања са темом о духовном и културном животу Срба у Мађарској] // Задужбина. – Год. 5, бр. 17 (1992), стр. 7.
99. Споменица епископу шумадијском Сави : [приказ] // Епархија будимска. – Св. 11–12 (2002), стр. 33–34.
100. Мр Никола Родић : 1940–2003. : [in memoriam] // Јужнословенски филолог. – Књ. 61 (2005), стр. 319–321.
101. Бошко Ђенић, Славица Тимотијевић, Вера Филиповић, Водич Архива српске православне Епархије будимске, Београд, Сентандреја 2006. : [приказ] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Књ. 76 (2010), стр. 137–141.

Преводи са мађарског

102. Szentendre művészeti emlékei [Уметнички споменици Сентандреје] / Pál Voit; [архивско истраживање, превођење истражених српских текстова на мађарски и њихово уступање Димитрије Е. Стефановић] // Pestmegye műemlékei [Уметнички споменици Пештанске жупаније]. – Budapest : Akad. Kiadó, [1959], стр. 57–128.
103. Српско-мађарски односи и сарадња : 1848–1867 : [међународни научни скуп] / уредник Василије Крестић [текстове с мађарског језика превео Димитрије Е. Стефановић]. – Београд : Српска академија наука и уметности, 1987. – VIII, 220 стр.; 24 см.

104. Епископска и епархијска библиотека Српске православне епархије будимске у Сентандреји / Георгије Хужвик; превод са мађарског и завршне напомене Димитрије Стефановић // Епархија будимска. – Св. 9–10 (2001), стр. 17–19.
105. „Мађар курир“ о Првом српском устанку / [уводне напомене и превод] Димитрије Е. Стефановић и Ерика Котхенц // Споменик : Одељење историјских наука. – Год. 142, бр. 15 (2009), стр. 47–73. | Zusammenfassung

У раду је изнет српски превод оних текстова мађарског листа „Мађар курир“ у којима су дати извештаји о Првом српском устанку (1804–1813). Указано је на то да се текст о Првом српском устанку први пут појављује 17. априла 1804. године, а последњи пут 8. октобра 1813. године.

Приређени радови

106. Моменти из прошлости и садашњости вароши Сентандреје; Моје ђачке успомене; Празновање Бадњег вечера и Божића у Сентандреји / Павле Софрић; приредио Димитрије Е. Стефановић // Панчево: Историјски архив : Књижара Прота Васа, 2005. – 209 стр. : илустр.; 21 см.
107. Из прошлости сентандрејских породица / Александар Бачко; уредник издања Димитрије Е. Стефановић. – Београд : А. Бачко, 2009. – 248 стр. : табеле; 23 см.
108. Српске школе у Сентандреји / Живко Видак; писац увода и приређивач текста Димитрије Стефановић // Епархија будимска. – Св. 18 (2010), стр. 18–21.
109. Из ђачких успомена сентандрејца Павла Софрића / увод и текст приредио Димитрије Стефановић // Епархија будимска. – Св. 19 (2011), стр. 17–19.

110. Фрагменти из историје српских школа у Мађарској / Лазар Терзин; припремио Димитрије Стефановић // Епархија будимска. – Св. 24 (2016), стр. 24–27.

Неауторизована скрипта

111. Скрипта из руског језика за студенте Саобраћајног факултета : умножени стручни текстови са елементима вежбања и граматицом : [неауторизована скрипта]. – Београд : [текстове одабрао и сложио: Димитрије Е. Стефановић], 1972. – 130 стр.

Примљено: 1. 3. 2019.

Исправљено: 15. 4. 2019.

Одобрено: 16. 4. 2019.

THE BIBLIOGRAPHY OF PROFESSOR DIMITRIJE STEFANOVIĆ

Vladimir Živanović

Institute for the Serbian Language of Serbian Academy of Sciences and Arts

Vladan Jovanović

Institute for the Serbian Language of Serbian Academy of Sciences and Arts

Nataša Vulović

Institute for the Serbian Language of Serbian Academy of Sciences and Arts

Summary: *We present a personal bibliography of works by Professor Dimitrije E. Stefanović, which consists of monographic, textbook publications, scientific studies and popular texts, as well as criticisms and polemics. The bibliography is annotated and classified by subjects of research, and encompasses the fields of his scientific activities concerning philology, textology, onomastics, historiography, the history of the Serbian Orthodox Church in Hungary, including the findings from his interest in Serbian-Hungarian cultural relations.*

Key words: *personal bibliography, Dimitrije E. Stefanović, cultural relations.*